

Grannskoðaraeftirlitið

Ársfrágreiðing

2014 og 2015

Almannakunngjörd 26. februar 2016

Skráseting Føroya

Skrivstovuhald:

Skráseting Føroya · Sigmundargøta 13 · Boks 264 110 Tórshavn · Tlf.: +298356010 · E-mail: skr@skraseting.fo

Grannskoðaraeftirlitið

Innihaldsyvirlit

1.	Inngangur.....	2
2.	Lógargrundarlag.....	2
3.	Grannskoðaraeftirlitið	3
4.	Virksemið hjá Grannskoðaraeftirlitinum	4
5.	Góðskueftirlitið 2014	5
5.1	Rætningslinjur í sambandi við eftirlitið í 2014.....	5
5.2	Eftirlitsfólk í 2014.....	6
5.3	Eftirlitið í 2014	6
5.4	Tilmæli frá eftirlitsfólkunum.....	7
6.	Samantæka av góðskueftirlitinum 2014	8
7.	Samantæka av góðskueftirlitum 2011-2013	9

Grannskoðaraeftirlitið

---

1. Inngangur

Grannskoðaraeftirlitið skal árliga gera eina frágreiðing um virksemi sítt. Í frágreiðingini skal úrslitið frá góðskueftirlitinum umrøðast. Úrslitini verða almannakunngjørd í hagfrøðiligum líki uttan at tilskila, hvørji grannskoðanarvirkini eru.

Hetta er fimta ársfrágreiðing hjá Grannskoðaraeftirlitinum. Ársfrágreiðingin verður almannakunngjørd á heimasíðuni hjá Skráseting Føroya www.skraseting.fo

Góðskueftirlit varð framt á trimum løggildum grannskoðanarvirkjum í 2014, meðan góðskueftirlit ikki varð framt á nøkrum grannskoðanarvirki í 2015. Grannskoðaraeftirlitið hevur nýtt eftirlitsfólk, sum eru starvssett hjá Erhvervsstyrelsen, til at fremja góðskueftirlitið 2014.

Av tí at viðgerðin av góðskueftirlitinum í 2014 ikki varð liðug fyrr enn í 2015, umframt at einki eftirlit varð gjørt í 2015, verður í hesum føri gjørd samlað ársfrágreiðing fyri árinum 2014 og 2015.

Í 2014 vóru 7 fundir í Grannskoðaraeftirlitinum. Harumframt vóru 3 fundir hildnir við eftirlitsfólkini áðrenn og eftir at hesi høvdu framt góðskueftirlitið. Í 2015 vóru 6 fundir í Grannskoðaraeftirlitinum.

2. Lógargrundarlag

Grannskoðaraøkið er undir tættari altjóða regulering og regulering í ES. Politiskt er gjørt av, at Føroyar skulu fylgja hesum reglum. Føroyska lógargrundarlagið hevur tað danska sum fyrimynd, við teimum frávikum, sum føroysk viðurskifti gera neyðug.

Niðanfyrir er yvirlit yvir føroyska regluverkið:

- Løgtingslóg nr. 45 frá 11. mai 2009 um góðkendar grannskoðarar og grannskoðanarvirkir, sum seinast broytt við løgtingslóg nr. 76 frá 22. mai 2015. (grannskoðaralógin)
- Kunngerð nr. 4 frá 4. februar 2016 um próvtøku fyri løggildar grannskoðarar o.a.
- Kunngerð nr. 133 frá 14. desember 2015 um grannskoðaraváttanir o.tíl.
- Kunngerð nr. 132 frá 10. desember 2015 um góðskueftirlit og virksemi Grannskoðaraeftirlitsins.

Grannskoðaraeftirlitið

- Kunngerð nr. 97 frá 3. oktober 2012 um grannskoðanarbólk í virkjum og samtøkum, ið eru undir eftirliti av Fíggjareftirlitinum ella Tryggingareftirlitinum.
- Kunngerð nr. 87 frá 2. juli 2012 um Grannskoðaranevndina.
- Kunngerð nr. 86 frá 2. juli 2012 um starvsskipan fyri Grannskoðaraeftirlitið.
- Kunngerð nr. 25 frá 6. apríl 2011 um skrá yvir góðkend grannskoðanarvirkir og yvir góðkendar grannskoðarar, sum broytt við kunngerð nr. 71 frá 21. mai 2012.
- Kunngerð nr. 92 frá 6. september 2010 um grannskoðaravirksemi.
- Kunngerð nr. 5 frá 17. februar 2010 um óheftni grannskoðarans og grannskoðanarvirkisins.
- Kunngerð nr. 151 frá 3. november 2009 um kravda eftirútbúgving fyri góðkendar grannskoðarar.
- Kunngerð nr. 113 frá 7. september 2009 um fígging av Grannskoðaraeftirlitinum og kanningar- og disiplinerskipanini.
- Kunngerð nr. 5 frá 14. januar 2009 um trygd og ábyrgdartrygging fyri løggildar og skrásettar grannskoðarar.

3. Grannskoðaraeftirlitið

Skráseting Føroya setur Grannskoðaraeftirlitið. Starvs- og fundarskipan Grannskoðaraeftirlitsins er sett í kunngerð nr. 86 frá 2. juli 2012 um starvsskipan fyri Grannskoðaraeftirlitið.

Limir í Grannskoðaraeftirlitinum eru:

- Rannvá Sólheim, forkvinna
- Jógvan Amonsson, umboð fyri løggildar grannskoðarar
- Hermund Jacobsen, umboð fyri skrásettar grannskoðarar
Marion á Lakjuni var limur til november 2015
- Nina Djurhuus, umboð fyri roknskaparbrúkarar
- Eyðna Justinussen, umboð fyri roknskaparbrúkarar

Varalimir eru:

- Jørmann Petersen, umboð fyri løggildar grannskoðarar.
Bjarni Arnason, var varalimur til august 2015
- Odd Bjellvåg, skrásettur grannskoðari
Hermund Jacobsen, var varalimur til november 2015
- Solfríð Hansen, umboð fyri roknskaparbrúkarar,

Grannskoðaraeftirlitið

- Malan Hansen, umboð fyri roknskaparbrúkarar.

Skráseting Føroya er skrivstova hjá Grannskoðaraeftirlitinum. Starvsfólk á Skráseting Føroya røkja skrivarauppgávuna hjá Grannskoðaraeftirlitinum.

4. Virksemið hjá Grannskoðaraeftirlitinum

Tað yvirskipaða virksemið hjá Grannskoðaraeftirlitinum er ásett §§ 32 – 34 í grannskoðaralógini, meðan nærri reglur fyri virksemi Grannskoðaraeftirlitsins eru settar í kunngerð nr. 132 frá 10. desember 2015 um góðskueftirlit og virksemi Grannskoðaraeftirlitsins.

Høvuðsuppgávan hjá Grannskoðaraeftirlitinum er at tryggja, at góðskueftirlitið fer fram í samsvari við lógarinnar reglur, sambært § 27 í grannskoðaralógini.

Góðskueftirlitið fevnir um eina meting av góðskustýringarskipanini, og um arbeiðið og óheftnið í sambandi við tær uppgávur, sum grannskoðarin fremur.

Góðskueftirlitið skal fara fram við í mesta lagi 6 ára millumbilum. Góðskueftirlitið skal tó fara fram við í mesta lagi 3 ára millumbilum í grannskoðaravirkjum, ið grannskoða roknskapir hjá virkjum, sum eru fevnd av § 19, stk. 3 í grannskoðaralógini.

Tá ið góðskueftirlit fer fram á einum grannskoðaravirki, skal virkið geva Grannskoðaraeftirlitinum og góðskueftirlitsfólkunum høvi til at gera tær kanningar, ið mettar vera neyðugar, og skal syrgja fyri, at Grannskoðaraeftirlitið og góðskueftirlitsfólkið fáa tær upplýsingar og ta hjálp, ið verður mett neyðug til tess at fremja góðskueftirlitið. Grannskoðarar, ið eru knýttir at grannskoðanarvirkinum, hava samsvarandi skyldu mótvegis Grannskoðaraeftirlitinum og góðskueftirlitsfólkunum.

Tá ið góðskueftirlitið er endað, skal góðskueftirlitsfólkið gera eina frágreiðing, ið skal sendast til Grannskoðaraeftirlitið. Frágreiðingin skal innihalda eina lýsing av, hvat er kannað, slagið og vavið av kanninginini og eina meting av úrslitinum av kanninginini.

Grannskoðaraeftirlitið kann biðja góðskueftirlitsfólkið og grannskoðanarvirkið um tær upplýsingar, tey skjøl og ta hjálp, sum Grannskoðaraeftirlitið metir vera

Grannskoðaraeftirlitið

---

neyðugt, til tess at eftirlitið kann taka støðu til, um tað hjá tí kannaða eru skeivleikar, manglar, ella øki, har ábøtur kunnu verða gjørdar.

Grannskoðaraeftirlitið tekur støðu til, um eftirlitið av tí kannaða gevur høvi til:

- 1) at eftirlitið verður endað uttan fleiri viðmerkingar,
- 2) at átala skal verða givin uttan onnur tiltøk, innan ta næstu vanligu eftirlitsvitjanina
- 3) at átalu við eftirlitsvitjan skal verða givin, ið skal vísa, um viðurskiftini eru komin í rættlag.

Grannskoðaraeftirlitið tekur eisini støðu til, um komið er fram á skeivleikar ella manglar hjá teimum kannaðu, ið geva orsök til at leggja málið fyri Grannskoðaranevndina, ákærvaldið ella aðrar myndugleikar. Harumframt kann Grannskoðaraeftirlitið áleggja grannskoðanarvirkinum at broyta frágreiðingina um gjøgnumskygni beinanvegin.

5. Góðskueftirlitið 2014

Trý løggild grannskoðanarvirki vóru útvald til góðskueftirlit í 2014.

Eftirlitini, sum vóru framd í 2011, 2012 og 2013, vóru øll tænaeftirlit. At talan var um tænaeftirlit merkir, at Grannskoðaraeftirlitið, áðrenn eftirlitið fór fram, tók avgerð um, at einki mál skuldi leggjast fyri Grannskoðaranevndina, uttan í teimum førum, har eitt grannskoðanarvirki onga góðskustýringarskipan hevði, og ikki hevði í umbúna at fáa slíka. Einki mál varð lagt fyri Grannskoðaranevndina í hesum tíðarskeiðinum.

Grundarlagið fyri hesari avgerð var, at eftirlitsskipanin var nýggj fyri føroysku grannskoðararnar. Tænaeftirlitið var at rokna sum ein skiftisskipan, har føroyskir grannskoðarar fóru frá ikki at vera undir nøkrum almennum eftirlitið, til eitt ávíst eftirlit, sum tó ikki fekk tær avleiðingar við sær, sum eitt vanligt eftirlit vildi havt.

5.1 Rætningslinjur í sambandi við eftirlitið í 2014

Nýggjar rætningslinjur vóru gjørdar í sambandi við góðskueftirlitið í 2014. Føroysku Rætningslinjurnar tóku støði í donsku rætningslinjunum frá 2013.

Grannskoðaraeftirlitið

Øll trý grannskoðanarvirkini, sum vóru til eftirlit í 2014, eru fevnd av § 19, stk. 3 í grannskoðaralógini (PIE grannskoðanarvirkir). Tvey grannskoðanarvirkir fingu eftirlit einans av § 19, stk. 3 kundum, meðan eitt grannskoðaravirkið hevði eftirlit av bæði § 19, stk. 3 kundum og øðrum kundum. Hvat hesi góðskueftirlit fevna um, og hvørjar reglur eru galdandi fyri hvørt eftirlit, er lýst í rætningslinjunum fyri 2014.

Rætningslinjurnar fyri 2014 liggja á heimasíðuni hjá Skráseting Føroya <http://www.skraseting.fo>

5.2 Eftirlitsfólk í 2014

Í 2009 gjørði Skráseting Føroya/Grannskoðaraeftirlitið avtalu við Erhvervsstyrelsen um at brúka donsk skrásett eftirlitsfólk.

Tá talan er um eftirlit av grannskoðanarvirkjum, sum eru fevnd av § 19, stk. 3, verða í Danmark nýtt eftirlitsfólk, sum eru starvsett í Erhvervsstyrelsen. Talan er um løggildar grannskoðarar, sum eru starvsettir í Erhvervsstyrelsen til tess at fremja eftirlitini.

Grannskoðaraeftirlitið avgjórði á fundi, tíðliga í 2014, at seta seg í samband við Erhvervsstyrelsen um at nýta tey eftirlitsfólkini, sum danir brúka til eftirlit av § 19, stk. 3. Til eftirlitið í 2014 vórðu 4 eftirlitsfólk frá Erhvervsstyrelsen nýtt.

Eftirlitsfólkini váttaðu sítt óheftni skrivliga, áðrenn eftirlitið varð framt. Øll skjøl á føroyskum eru munnliga umsett til danskt, av starvsfólki hjá Skráseting Føroya.

5.3 Eftirlitið í 2014

Sambært § 26 í grannskoðaralógini, eru øll grannskoðanarvirkir áløgd at hava eina góðskustýringarskipan, og skulu skjálprógva nýtsluna av góðskustýringarskipanini. Sambært 27, stk. 3 í grannskoðaralógini, fevnir góðskueftirlitið um eina meting av góðskustýringarskipanini, og um arbeiðið og óheftnið í sambandi við tær uppgávur, sum grannskoðarin ger. Uppgávurnar eru m.a. at geva grannskoðanarátekningar á roknskapir, heruppií tá grannskoðarin ummælir leiðslufrágreiðingar sambært ársroknskaparlógini, og tá grannskoðarin gevur aðrar vátanir við trygd, ið ikki einans eru ætlaðar til egna nýtslu hjá tí, sum hevur biðið um tær.

Góðskueftirlitið skal kanna, um grannskoðanarvirkini hava eina skipan, sum livir upp til krøvini í grannskoðaralógini og ásetingum annars, undir hesum ISQC 1

Grannskoðaraeftirlitið

“Kvalitetsstyring i firmaer, som udgør revision og review af regnskaber, andre erklæringsopgaver med sikkerhed samt beslægtede opgaver” og ISA 220 “Kvalitetsstyring ved revision af regnskaber”. Harumframt skal góðskueftirlitið vísa, at skipanin verður brúkt. Hetta verður gjørt við stakroyndum, har grannskoðarin hevur givið grannskoðanarátekingar ella aðrar vátanir við trygd.

Tað er ymiskt hvussu nógvar sakir eru tiknar út til eftirlit hjá teimum ymisku virkjunum. Hvussu nógvar stakroyndir hava verið, er tengt at, hvussu nógvir grannskoðarar, av teimum sum starvast hjá virkinum, hava undirskrivað roknskapir. Meira fæst at vita um hetta á heimasíðuni hjá Skráseting Føroya, har rætningslinjurnar eru at finna.

Nakrar av teimum somu sakunum, sum frammanundan høvdu verið til innanhýsis góðskueftirlit, vóru tiknar út til eftirlit í 2014. Í onkrum føri vísti tað seg, at tað vórðu framdar broytingar í skjølum í sakum aftaná innanhýsis góðskueftirlitið varð framt. Hetta viðfórði, at góðskueftirlit ikki kundi taka støðu til innanhýsis góðskueftirlitið. Viðkomandi grannskoðanarvirki gav frágreiðing um, hvat var farið fram í hesum sambandi. Hóast frágreiðing, mettu góðskueftirlitsfólkini ikki, at tað bar til at gera eina meting av innanhýsis góðskueftirlitinum.

5.4 Tilmæli frá góðskueftirlitsfólkunum

Aftaná at góðskueftirlit er framt, fær Grannskoðaraeftirlitið eina frágreiðing frá góðskueftirlitsfólkunum. Í frágreiðingini verður greitt frá góðskueftirlitinum. Frágreiðingin er grundarlagið undir avgerðini, sum Grannskoðaraeftirlitið tekur í sambandi við góðskueftirlitið. Í frágreiðingini eru eisini tilmæli til grannskoðanarvirkinum um, hvussu hesi kunnu gera grannskoðanararbeiðið enn betur innan ávís øki, uttan at talan er um beinleiðis skeivleikar.

Niðanfyri eru nevnd nøkur av hesum tilmælum frá 2014:

1. Frágreiðing um gjøgnumskygni

Sambært grannskoðaralógini § 25 skal eitt grannskoðaravirkið, ið ger uppgávur sambært § 1, stk. 2 í virkjum, sum § 19, stk. 3 fevnir um, almannakunngera eina árliga frágreiðing um gjøgnumskygni á heimasíðu síni. Hetta skal gerast innan 3 mánaðir eftir, at roknskaparárið er endað.

Sambært § 25 skulu grannskoðanarvirkinum upplýsa eina røð av viðurskiftum, sum eru ásett í grannskoðaralógini. Til dømis, skulu grannskoðanarvirkir geva roknskaparupplýsingar, ið vísa støddina á grannskoðanarvirkinum, heruppi

Grannskoðaraeftirlitið

---

heildarumsetningin, býttur á samsýning fyri grannskoðan av roknskapum og samsýning fyri aðrar veitingar.

Góðskueftirlitið í 2014 vísir, at felags fyri øll grannskoðanarvirkini er, at tey ikki hava upplýst hesi viðurskifti. Hetta hava eftirlitsfólkini gjørt vart við. Orsøkin er óivað smáu viðurskiftini í Føroyum, umframt at grannskoðanarvirkini kappast á einum lítlum marknaði.

2. Óheftni grannskoðarans í hondbókini

Góðskueftirlitsfólkini vísa á, at í góðskuhondbókini skal vera ein skrivligur partur um óheftni grannskoðarans.

Sambært § 22, stk. 4 kann ein grannskoðari ikki gera uppgávur eftir § 1, stk. 2, ið viðvíkja einum virki, sum er fevnt av § 19, stk. 3, um talan er um sjálvgrannskoðan ella egináhugamál. Tann ella teir grannskoðarar, ið undirskriva grannskoðanarátekningina í einum slíkum virki, kunnu ikki taka á seg leiðandi størv í hesum virki, fyrr enn 2 ár eftir, at viðkomandi er farin frá sum grannskoðari.

3. Læsa fílin

Hjá øllum trimum grannskoðanarvirkjunum varð upplýst, at tá undirskrivandi grannskoðarin hevur góðkent tann endaliga grannskoðaða roknskapin, verður fílan ikki læst. Tað vil siga, at fílan kann latast upp aftur aftaná 60 dagar.

Fyri at tryggja, at mannagongdirnar hjá grannskoðanarvirkinum, sum viðvíkja savnan av tí endaligu grannskoðaragoymsluni eftir 60 daga regluni, verður yvirhildin, verður mælt til, at grannskoðanarvirkini kanna møguleikan at seta í verk eina skipan soleiðis at fílan verður læst.

6. Samanumtøka av góðskueftirlitinum 2014

Niðurstøðan av góðskueftirlitinum í 2014 varð, at hjá tveimum løggildum grannskoðanarvirkjum endaði eftirlitið uttan fleiri viðmerkingar, vísandi til § 33, stk. 6, nr. 1 í grannskoðaralógini, meðan góðskueftirlitið hjá einum løggildum grannskoðanarvirki endaði við átalum við eftirlitsvitjan, sum skal vísa um viðurskiftini eru komin í rættlag, vísandi til § 33, stk. 6, nr. 3 í grannskoðaralógini.

7. Samanumtøka av góðskueftirlitum 2011-2013

Sum áður upplýst, hava góðskueftirlitini, sum hava verið árinum 2011-2013, verið tænaeftirlit. Niðanfyrir verður víst á nakrar av viðmerkingunum, sum ganga aftur í góðskueftirlitum, sum vóru tænaeftirlit.

- Góðskustýringarskipanin á sakarstøði skal betrast munandi
- Góðskustýringarskipanin verður ikki nýtt rætt ella á nøktandi hátt.
- Ófullfíggað ráðlegging, serliga í samband við váðametingina
- Arbeiðið sum er framt, og vavið av hesum, er ófullfíggað, og er einans lutvíst skjalprógvað.
- "Tann reyði tráðurin" vantar. Hetta merkir, at tað vantar ein skjalprógvaður "reyður tráður" frá ráðlegging til útinnan og til skjalprógvanina fram til ta endaligu niðurstøðuna.
- Góðskustýringarskipanin hjá grannskoðanarfyrirøkuni er ikki nøktandi lýst, og inniheldur ikki nøktandi mannagongindir fyri vegleiðing, eftirlit og gjøgnumgongd, ráðlegging, útinnan og skjalprógv.
- Ikki skjalprógv fyri grannskoðanarátekningini, umframt at ábyrgdarhavandi grannskoðarin ikki hevur verið nóg virkin í sakini.

Av góðskueftirlitunum, sum er framt í tíðarskeiðinum 2011-2013, eru 8 eftirlit endað uttan fleiri viðmerkingar, tvey eru endað við áttalu uttan at fremja onnur tiltøk innan næstu vanligu eftirlitsvitjan og eitt er endað við áttalu við uppfylgjandi tænaeftirliti.